

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Svcqv̄et E Societate Iesv Via Vitæ Æternæ

Sucquet, Antoine

Antverpiae, 1630

Cap. 11. de oratione

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54856)

diæ spiritualia, & corporalia succurrunt, hisce versibus comprehensa :

Visto, potu, cibo, redimo, tego, colligo, condo :

Consule, castiga, solare, remitte, fer, ora.

Secundum, affectum & voluntatem attendi à Deo magis, quàm id; quod datur: quemadmodum in viduâ, & in mercede potus aquæ frigidæ demonstratur. Tertium, eleëmofynam fieri debere clam, si potest; eamque esse utilissimam quæ secretissima est. O quot sunt qui ubique nomina sua ponunt in terris; quorum nunquam littera inveniatur in cælis; eò quòd jam receperint miseri mercedem suam! Quàm pauci enim alias foundationes, aut pia opera faciunt, quam quæ simul etiam concilient famam aut potentiam aut pietatis: Saltem oportet ut omnia fiant bono fine ac intentione, non ut hypocritæ: lubèti item animo, prompto, hilari & humili. In omni dato hilarem fac vultum tuum, ait Sapiens. nam se beneficium accipere putat, non dare, qui novit, ut oportet, eleëmofynam præstare.

Oratio pro executione. *Dignatus es, &c. sup. pag. 10.*

IACVLATORIÆ.

Quamdiu fecistis uni ex minimis meis, mihi fecistis. *Matth. 25.*
 Esto pupillis misericors, ut pater, & pro viro matri illorū, & eris *Eccl. 4.*
 tu velut filius Altissimi, filius obediens, & miserebitur tui matris quàm mater.

Beatus, qui intelligit super egenum & pauperem: in die malâ liberabit eum Dominus. *Psal. 40.*

Qui miserebitur pauperis, beatus erit.

Beneficentia & communionis nolite oblivisci: talibus enim hostis promeretur Deus. *Prov. 14.*
Hebr. 13.

Nihil tam divinum habet homo, quàm de alijs bene mereri.

Estote misericordes, sicut Pater vester celestis misericors est.

Vnicuique mandavit Deus de proximo suo.

Estote invicem benigni, donantes invicem.

Alter alterius onera portate; & sic adimplebitis legem Christi.

Filioli mei, non diligamus verbo, neque linguâ: sed opere & veritate.

Nazianz.
de paup. rû
amore.
Lu. 26.
Eccl. 17.
Ephes. 4.
Galat. 6.
1. Ioan. 3.

CAPVT XI.

De oratione, tertio opere satisfactorio, & illius usu ac fructu.

TERTIVM genus bonorum operum, quo etiam Deo satisfaciunt, est Oratio: Deo enim illa suavissimum est incensum, & propitiatorium sacrificium, si

Chrysoſt. in ex corde contrito & humiliato proficiſcatur; & ſi, vt ſ.
Pſalm. 116. Chryſoſtomus, magnum aliquod donum Deo offerre

Eccle. ult.

Pſal. 37.

laudatione majus, nihil laudatione difficilius: neque enim ſolùm animus, ſed & corpus patitur, teſtante Spiritu ſancto, frequentem meditationem, carnis eſſe afflictionem. Omitto, quod eleëmofynas aliqui præſtare nequeant, aut jejunia tolerare. Imitare ergo Davidem, qui afflictus & humiliatus rugiebat à gemitu cordis ſui, & lacrymoſâ oratione Dominum placavit. Sanè D. Auguſtinus pœnitentiales Pſalmos, cùm morituro ſibi ad lectũ affigi mandaffet, ſe dignam pronunciauit ſententiam; neminem Chriſtianum abſque pœnitentiâ mori oportere. Orationi igitur inſtare convertentem ſe ad Dominum oportet: ſæpiſſimè enim ignis concupiſcentiæ, inundatio cogitationum, hoſtium oppugnatio clamare compellit, & levare corda noſtra cum manibus ad illum.

Varij autem ſunt orandi modi. Primus, ſi perfectionem ſpectes, eſt contemplatio. Secundus, meditatio, de illâ in libro tertio, ubi perfectorum exercitia; de meditatione verò, ſecundo, cùm proficientium maximè ſit, commodiùs tractatur. Præter hos, alios hîc enumerabimus. Nam Primò, poteſt quis alienis verbis orare, ut cùm Pſalmos recitamus, aut alias vocales orationes: gratumque hoc Domino ſacrificium eſt. animæ ſcilicet & corporis, & vitulorum labiorum noſtrorum.

1. Alienorum verborum uſurpatione.

2. Propriorum verborum ex affectu exultatione.

3. Alienis verbis ſuorum interſeruitio

Secundò, proprijs ex affectu interiore naſcentibus verbis, diuinam maiestatem alloqui: qui modus ex abundantia affectus provenit quando enim ſicut adipe & pinguedine repletur anima noſtra, tunc labijs exultationis Deum laudat os noſtrum; & cùm lætatum eſt cor noſtrum, tunc exultat lingua noſtra. ex abundantia enim cordis os loquitur, & facundos efficit amor atque diſertos.

Tertius modus mixtus eſt, cùm alienis verbis quali pennis anima elevatur à terrâ, & poſteâ per ſe fertur, ſuiſque

suisque se librat. quod fit, quando quis attentè legit & sensim aliquas vocales orationes, & ex affectu sub oriente ipse pergat sibi formare orationem, ac subinde redit ad aliam.

Quartò, quando vocali oratione non aliam addimus, sed tantummodò affectibus & suspiriis ferventioribus in Deum eam interfecimus, idque aut crebrò, vel post singula verba, aut certè complura attentè expensa: ita ut quævis ferè corporis respiratio sit ad Deum mentis elevatio & adspiratio.

4. *Suspiriorum
in oratione
interfectio.*

Quintus modus est, & compendium totius perfectionis, jaculatoriis velut sagittis cælum petere, & se Deo conjungere. Qui enim adhæret Deo, unus spiritus est cum eo. Illis certè cor amantissimi Redemptoris nostri suavissimè vulneratur. Vulnerasti, ait, sponsa, cor meum in uno crine colli tui, in uno oculorum tuorum.

5. *Brevium
orationum
in cælum sa-
cula.*

Cant. 4.

Vel semel enim oculos in cælum attollere cum ardenti affectu, efficacior oratio est, & tenerrimè afficit Patrem misericordiarum. affectus enim fons sit oportet ejusmodi orationum; quales sunt dolor de peccatis, compati Christo, desiderium celestis patriæ, tædium hujus vitæ mortalis, tristitia in adversis, gratitudo magna ob innumera Dei beneficia, admiratio operum ejus, fiducia in Deum, zelus honoris ejus; sed in primis charitas in Deum accensa, quâ anima perpetuis ignitibus desiderii desiderat, ut cervus ad fontes aquarum, haurire aquas in gaudio de fontibus Salvatoris. Affectuum autem hujusmodi ignis maximè in meditatione exardescit, ut loquitur Propheta David: qui proinde toto die jaculatoriis fovendus est, representatâ etiâ sibi personâ Christi, uti in meditatione fuit considerata, vel ut in communione, aut alio exercitio, quo affectus singulariter excitatus fuit. si enim sic omnia ad illam referantur, aut Christo offerantur, affectus excitatus magis fovetur & roboratur, cum in omni opere renovatur. Perutile tamen est etiam absque affectu illo certas, ex Psal-

mis potissimum & sacris literis, habere paratas, & usurpare, ut eo pacto sæcularium conversatio, & negotia condiantur spirituali succo, & rerum quas sensibus percipimus species non se tantum, sed Dei nostri gloriam nobis loquantur. Nihil enim utilius, aut suavius est, quàm ista arte, ut ita loquar, chymicâ, ex terrenis aurum obryzum diuinæ charitatis eruere, & unum in omnibus quærere ac invenire Deum, & ijs, quibus velut pedicis mortales illaqueantur, quasi pennis volare, in Deo requiescere, ac in æstu tentationum os nostrum aperire, & attrahere spiritum verum filiorum Dei.

6. Singulorū
verborum
meditata
expensio.

Sextò, orationis Dominicæ vel alterius orationis verba singula meditatur expendere, atque iis quamdiu sapit insistere, ac deinde ad alia pergere; colloquiis interjectis, quæ in Deum charitas variique affectus dictaverint.

7. Præcepto-
rum, vel Re-
gularum
consideratio.

Septimò, aut Decalogi mandata singula, aut Ecclesiæ præcepta, aut Regulas sui instituti considerare, quò nimirum pacto eas seruet, & servare oportuerit, quòmodo adversus eas deliquerit: atque excitatâ contritione, recitare *Pater*, & *Ave*, aut Psalmum aliquem, v. g. *Miserere, Te Deum*. Idem potest fieri circa peccata capitalia, potentias animæ, sensus quinque.

Triplex ora-
tionis voca-
lis attentio.
1. Cor. 14.

NOTANDVM 1. In oratione vocali triplicem esse attentionem. Prima ac necessaria est ad verba: ut ea debite, distinctè, intelligenter & integrè proferantur. Secunda, quâ ad sensum animum advertimus, & oramus spiritu & mente, cibumque quasi mandimus, ac ejus saporem degustamus. Tertia est ad Deum, quem oramus, & rem illam, quam impetrare optamus. Quapropter initio orationi finis præstituendus, & quoad fieri potest divinæ præsentis, ac curiæ cælestis memoria excitanda.

Qua præpa-
ratio ad ora-
tionem pro-

NOTANDVM 2. in hisce modis orandi prolixioribus in principio oportere animū colligere, vel ut ante meditationem

orationem. Secundò, se coram Deo statuere. Tertio, *lixiores necessarias.* gratiam ad rectè orandum suppliciter flagitare.

NOTANDVM 3. dum sic percurruntur præcepta, & post singula dicitur excitanda contritio, expedire, cum contritione aliquod opus satisfactorium adungere, aut genua flectendo, aut hoc vel illo situ laborioso, decenti tamen, supplicando. Est & ipsa quidem oratio satisfactoria, quæ subjicienda dicitur; sed & ipsa magis erit, si ejusmodi fuerit, quâ indulgentias promereri possimus, quemadmodum in variis articulis Indulgentiarum meritò concessarum ad honorem S. Caroli *Indulgentias usere.* Borromæi, tam illustris hoc tempore in Ecclesia orti fideris, invenies. In illis enim is qui consiliò Confessarii parer, aut actum regulæ suæ exercet, aut mortificationis, aut quid simile, remissionem tertiæ partis peccatorum consequitur. Qui conscientiam examinat, aut crucem aut imaginem devotè salutat, aut se Deo commendat, aut Angelo Custodi, aut sancto Patrono suo, aut initio operis faciet ter signum sanctæ crucis, aut dicet ter *Deus in adiutorium;* lucratur decem annos Indulgentiarum. Similiter is qui dolet de peccatis, & confessionis habet propositum. Qui verò recitat *Miserere,* *Credo,* aut *Te Deum laudamus,* ad honorem sanguinis Christi *JESU,* pro nobis effusi, & septies terram osculatus fuerit; lucratur eas Indulgentias, quas obtineret, si eo die scalam sanctam ascenderet.

Hæc carptim attingo, ut indicem solùm quantum thesaurum qui vis colligere possit, si ve sanus, si ve infirmus, si prudens spiritualis mercator existat.

TERTIÆ IMAGINIS
ANNOTATIO.

Ante orationem præpara animam
tuam.

Cum A oratio sit cum Deo colloquium, sedulo
ad eam te cõfer, B Deumq̃, præsentem cogita,
nec eam (quod hic C mundanus facit) ob ulla D
mundi negotia differ. Verùm omnibus postpositis
oraturus E conscientiam examina, detestare F pec-
catum, teterrimum monstrum, cujus caput est pa-
vonis, venter hydropici, pedes salacis hirci, cauda
scorpionis. pavone superbia vita, hydropisi avari-
tia, concupiscentia carnis petulantis hirci pedibus,
scorpionis caudã peccati venenum, & calvariã sti-
pèdium ejus mors denotatur. G Jejunium (sub quo
omnis mortificatio continetur) & H eleemosynã
cum oratione conjunge, ductum tui I Angeli Cu-
stodis sequere; animumq̃, K silentio, L solitudine,
piãq̃, lectiõne, ut hic Eremita, para: M spem excita,
N orationemq̃, quæ gladium habet verbi Dei, cor
accendit, ad vitia superanda animat, ad Dei hono-
rem institue. ut O peccata superes, utq̃, P virtutẽ à
Deo impetres. Hæc autem Deo adstat alata, qui ani-
mam à terrenis elevat: armata, quia vinci à mali-
tiã nequit; sed per crucem & ardua coronam obti-
net. Hanc prostratus ante thronum Dei humiliter
flagita, vel ut Q reus, aut ut pauper, aut sponsa.
Hanc præparationem R Moyses præmonstravit.

Isaie 30.

M E.

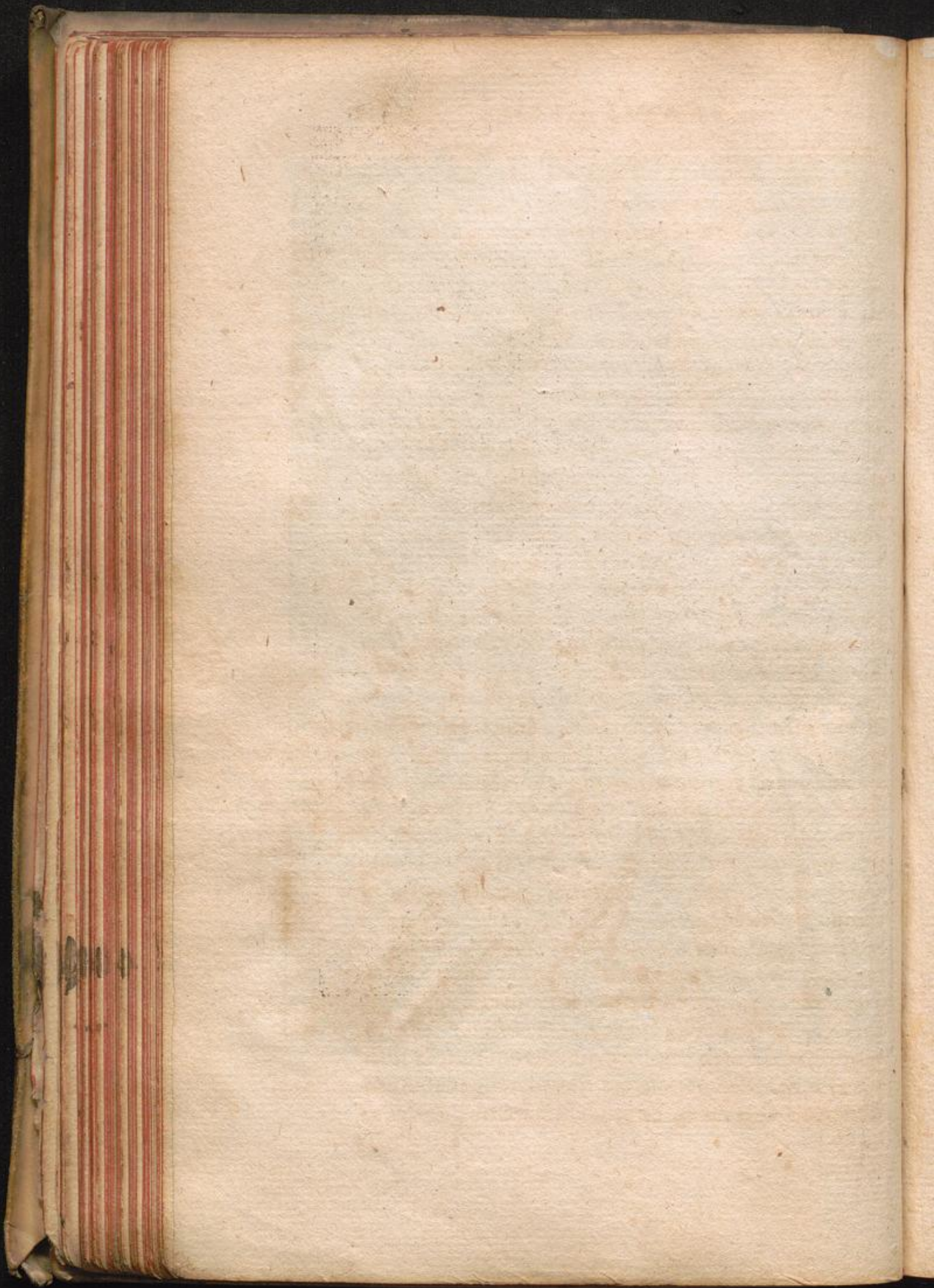

III

3

MEDITATIO.

De Oratione ritè instituendâ.

HOMO. In viâ desertâ, inviâ, & in aquosâ, sic in sancto, & coram sanctis tuis apparui tibi, ut videam virtutem & gloriam tuam. Sedeo hîc bone JESU solitarius, & gemens taceo; quid enim aliud facere possum in valle lacrymarum longè à te ad quem suspiro? & hîc sedeo, ut elevem me supra me. Respice, quæso, ad me. Ad te enim levavi oculos meos, qui habitas in cælis: unde enim veniet auxilium mihi nisi abs te bone JESU? At verò si justus in principio orationis accusator est sui, ego impius & peccator ubi parebo? Ecce manus meæ adhuc sanguine plenæ sunt, & multiplicatæ sunt iniquitates meæ super capillos capitis mei. Miserere Domine, & dele quæso, bone JESU, sanguine tuo iniquitatem meam: ego te per hunc humillimè rogo, ego vermis & non homo, ut tibi loqui possim, & te alloqui pulvis & cinis in conspectu Sanctorum tuorum. Erubescio quidem loqui quia memini me contempsisse te, (horresco cogitans) & loquentem, aures obturando, non audivisse; sed tu JESU, spes mea cor contritum & humiliatum Deus meus an poteris despiceret? non potes negare nomen tuum quod manifestasti mihi: Doleo enim ex amore tui, quod unquam vel otioso verbo ausus fuerim contemnere præcepta tua.

CHRISTVS presens & scrutans corda.

Sic contritionem ante omnem orationem excitare convenit. Non enim est speciosa laus in ore peccatoris. Et rectè dixit Psalter meus: Iniquitatem si aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus: & discipulus meus. Si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum. Et certè quâ fronte &

H s arrogantiâ

*Præsentia
Dei.
Psal. 62.*

*Imploratio
gratia.
Psal. 122.*

*Isaia 1.
Psal. 39.*

*Humiliatio
sui.*

Psal. 50.

*Actus con-
tritionis.*

Ecclesi. 19.

Psal. 65.

1. Ioan. 3.

arrogantiâ nondum reconciliatus mihi, & post injurias gravissimas dona maxima ad me petiturus peccator accedit; cui supplicia parata non præmia? Ita etiam te & orantes me præsentem oportet ut agnoscant. Quid enim indignius mihi loqui, & nec præsentem me agnoscere? aut veluti absenti sacrificium offerre? Sacrificium enim oratio est, ideò dixit psaltes meus: Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine, elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum: sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicias. Nunquid enim manducabo carnes taurorum, aut sanguinem hircorum potabo? Immo la ergo sacrificium laudis, & redde mihi altissimo vota tua,

Hæcine vera, ut supra pag. 7.

HOMO. O utinam offerre queam quod non despicias, sed ascendat sicut incensum in conspectu tuo! utinam ligna quantumcumque madefacta, ut olim ab Eliâ accenderet ignis tuus, id est, amor tuus, quem voluisti vehementer accendi! secundum enim ligna silvæ sic ignis exardescit. Utinam quod Bernardus tuus monuit, semper cogitem intrans ad orationem propheticum illud: Ingrediar in locum tabernaculi admirabilis usque in domum Dei. Omnino siquidem oportet nos orationis tempore curiam intrare cælestem, illam utique curiam, in quâ tu Rex regum stellato sedes solio, circumdante innumerabili & ineffabili spirituum exercitu. Vnde & ipse qui viderat, quia majorem numerum non invenit, millia ait millium ministrabant ei, & decies centena millia assistebant ei. Quantâ ergo cum reverentiâ, quanto timore, quantâ illuc humilitate accedere debet à palude suâ præcedens, & repens ranuncula vilis, id est, homo mortalis? quàm tremebundus, quàm supplex, quàm

*Præsentia
Dei in ora-
tione reti-
nenda.*

*Oratio est
sacrificium.*

Psal. 140.

Psal. 50.

Psalim. 49.

Ecl. 28.

*Bern. serm.
de quatuor
modis oran-
di.*

*Orans stat
coram curiâ
cælesti.*

Dan. 7.

quàm denique humilis & sollicitus, & toto intentus animo majestati gloriæ in præsentia Angelorum, in concilio justorum & congregatione, assistere poterit miser homuncio? sed tibi Domine qui suscitasti de pulvere inopem, & erigis de stercore pauperem, miserorum non potest displicere deprecatio. suscipe igitur hanc meam & cor & animam meam, & ascendat oratio mea sicut fumus aromatum in conspectu tuo, & da mihi exhibere corpus, & animam hostiam viventem, sanctam, & tibi placentem, cadatque ignis tuus Domine & voret holocaustum, & ligna & lapides, pulverem quoque & aquam tribulationis, quæ est in circuitu meo, nisi aliud visum fuerit pro gloria nominis tui.

Psal. 112.

Rom. 12.

3. Reg. 18.

Potentissime Deus, &c. ut supr. pag. 130.

CHRISTVS DOMINVS.

Ante omnem autem orationem præpara animam tuam, & noli esse quasi homo qui tentat Deum. Nonne enim tentat me qui absque præparatione ad me venit aliena cogitans, & labiis me honorans cum cor ejus longè sit à me? itaque oraturus statue an me tentare velis & ad iram provocare negligentiam tuam vel contemptu, an verò placare. Nonne scis quomodo sancti & electi mei etsi summam sensuum custodiam ambulant semper coram me, sollicitè se tamen paraverint ut mihi loquerentur, cum scirent ab oratione magnam ex parte pendere salutem universam? meministi Jobum pro reverentia dicentem: Semper ego quasi tumentes super me fluctus timui Deum, & pondus ejus ferre non potui? Aspice ut Publicanus stet à longè, & nec oculos in cælum levare audeat? Aspice ut Magdalena stans retrò secus pedes lacrymis meos rigavit pedes, & capillis suis terxit?

Ecl. 18.

Præparatio
ad orationem
necessaria.

Isaia 29.

Humilitas
in oratione
necessaria.

Job 31.

Luc 18.

Luc 7.

Potentissime Deus, &c. ut infrà pag. 130.

Hom. Erubescō dum cogito quantam diligentiam

riam

Causam dicimus apud Deum.

Præsentia Dei.

Psalm. 43.

De negotijs in oratione cogitare non est iisdem.

Ecclesi. 38.

tiâ, studio, quanto tempore lites apud iudicem instruat patronus, ut à crimine cliens absolvatur, aut frustum terræ acquirat aut retineat. etiam scio coram te supremo iudice, & curiâ tuâ causam me, dum orationem fundo, dicere, & de æterno agere supplicio vel præmio, & potero in eâ torpere, & in ludo ac fabulis vigilare? Accedentem ad Deum tuus aiebat Apostolus, credere oportet quia est. Ita video incredulitas nostra, & cæcitas, quâ te præsentem non agnoscimus, irreverentes nos facit coram te, coram quo tremunt universæ potestates. Humiliata est in pulvere anima nostra, & conglutinarus est in terrâ venter noster. Exurge Domine adjuva nos. Et unde obsecro fieri potest Deus meus ut obliviscamur tui, dum loquimur tibi magis nobis præsentem, quàm nos ipsi nobis?

CHRISTVS: Quod sæpè alia pluris faciatis & magis curæ habeatis, quàm mecum loqui; & haurire aquas benedictionis de fontibus meis. Hæ curæ velut spinæ animam in merditatione pungunt, & ineptum efficiunt inspirationibus meis, & auxilium, quod in rebus gerendis necessarium est, excludunt, ideoque sæpè infelicem exitum habent concio, aliæque occupatio in oratione versata & velut colloquio meo prælata.

Vanum, vanum est vobis fili mi ante lucem surgere: quamdiu enim illam oratione à me sole iustitiæ non tantùm non impetratis, sed etiam excluditis, nonne frustrâ ire tentatis, & negotia illa tractatis? imò præposterâ hâc & stultâ diligentiam corundem successus distractione variâ retardatis? Ided monui per Ecclesiasticum; Sapientiam scribe in tempore vacuitatis, & qui minoratur actu sapientiam percipiet. Quâ sapientiam replebitur qui tenet aratrum, & qui gloriatur in jaculo? neque potest verbum meum semen

semen verum, cum cadit inter has spinas, non suffocari, quæ sunt sollicitudines sæculi: ideoque participuras cum alijs exemplo Moysis oporteret. Imò vide an actiones omnes tuæ ita ordinatæ sint, ut oportet, ut in oratione te non perturbent. Pharaos operibus lateris & luti & quæstione palearum distinebat populum meum, ne de sacrificio cogitaret: tu verò fraude dæmonis detectâ veni, & sacrificio laudis honorifica me, illic enim iter, quod ostendam tibi salutare meum.

Credo tibi, &c. ut supra pag. 7.

HOMO. Certè video nihil magis necessarium nobis esse quàm crebrò, & uti convenit, orare, id est; te Regem Regum omnè bonum nostrum accedere, teque frui, in te delectari. Dixisti enim æterna veritas: oportet semper orare, & non deficere. Et per Apostolum monuisti ut essemus per omnem orationem & obsecrationem orantes omni tempore in spiritu & in ipso vigilantes in omni instantiâ: cum enim nullum sit bonum quod sine te facere possumus, aut nullum sit malum quod evadere in tanto diluvio miseriarum nostrarum; hoc solum habemus residui ut oculos dirigamus ad te, neque ullo pacto melius quis sua promovebit, quàm tibi benignissime Deus supplicando: tu enim operaris omnia in omnibus, & nisi Dominus ædificaverit domum, in vanum laboraverunt qui ædificant eam. Vis quidem liberalissimè Deus largiri bona tua & præsidia gratiæ tuæ, verùm vis ea à nobis postulari, atque adeò sine intermissione nobis orandum est. Ut rectè Chrysostomus tuus dixerit: Ipse contra se ipsum rela ministrat, qui hostem precum instantiâ non fatigat. mœnia nostra oratio, & inexpugnabilis est armatura, & tutissimum nec unquam fallens munimentum, pari facilitate vel unum repellens militem, vel innumerabilia hominum millia. Et quemadmodum

corpus

*Luca 8.
Agenda
cum alia
partire.
Exod. 18.
Exod. 5.*

*Ephes. 6.
Orandum
assiduè.*

*Deus orari
cupit.
Theff. 5.
Serm. de
Moysè.*

*Chrysost l. 1.
c. 2. de o-
rando Deo.*

corpus hoc nostrum, si non adsit anima, profectò mortuum est, ac fœtidum: sic anima, nisi seipsam incitet ad orandum, mortua est, ac misera, & graviter in conspectu tuo olens. in lege igitur tuâ meditabitur die ac nocte, & totâ die meditabor justitiam tuam.

Potentissime Deus, ut infra pag. 130.

*S. Cathar.
dial. cap. 66.
August.
Psal. 118.*

CHRISTVS. Scito tamen quòd non cesset orare, qui non cessat benè agere, ut Catharinæ Senensi aliquando dixi. & verè qui rectè novit orare, rectè novit & vivere.

Sap. 8.

*Chrysof. l. 1.
de orando
Deo.*

Phil. 3.

Psal. 54.

Isaia 56.

HOMO. Cùm hæc ita sint, nimirum non omnes vehementer orationi affici, & colloquio tuo. An habet amaritudinem conversatio tua, o dulcedo ineffabilis? Qui fieri potest ut longæ fabulæ & inanes sermones tædium etiam quandoque religioso non adferant, & molesta plerisque longa sit oratio, & colloquium tuum? cùm videro, ait quispiam, non amantem orandi studium, nec hujus rei fervidâ vehementique curâ teneri, continuo mihi palàm est eum nihil egregiæ dotis in animo possidere. Rursus, ubi quem contempsero, insatiabiliter adhærentem cultui divino, idque in summis damnis numerantem si non continenter oraverit, conjecto talem omnis virtutis firmum esse meditatorem ac Dei templum. Et quoties vacamus orationi, simul & Angelis copulamur, & societatem, quam cum brutis animantibus habemus, procul effugere videmur. Angelorum enim opus est deprecario. At verò quid suavius eâ esse potest, cùm per illam conversationem habeamus in cælis & ascendat mens nostra? ad te enim primam causam, ejusque proinde instrumentum aptissimum evadit O quis mihi dabit pennas sicut columbæ, & volabo & requiescam? Quis adducet me in montem sanctum

Am

Oratio tua, & quando lætificabis me in domo orationis tuæ?

Credo tibi, ut supra pag. 7.

CHRISTVS. Ideò de luce vigila ad me, & anima tua desideret me in nocte. Equidem nihil mihi magis displicet, quàm orationem, seu meum colloquium aliis occupationibus postponi. Quid enim? ego sto ad ostium & pulso, & repulsam abs te patiar, neque admittar ad colloquium, donec fæx hominum & rerum præcesserit, ut & tum illa obstrepat mihi loquenti, & tibi? Vnde Ecclesiastes meus solummodo hoc inveni quod fecerit Deus hominem rectum, & ipse se infinitis miscuerit quæstionibus. Et sic opponit hominem sibi ut non transeat oratio. Dic mihi, si quis instrumentum inuenisset, quo omnia sibi compararet bona, velut lapidem philosophicum, quanta putas sollicitudine eum seruaret?

*Irreuerentia
in oratione
quomodo
comittatur*

Ecclesi. 7.

Ierom. lam. 3.

HOMO. Hoc nos in oratione tepidos facere videtur, quòd in eà fiduciam, ut oportet, non habemus.

CHRISTVS. Nonne tamen crebrò dixi: Petite & accipietis, quærite & inuenietis? & rursus: Omnia quæcumque orantes petitis, credite quia accipietis & evenient vobis? & rursus: si quis autem vestrum indiget sapientiã, postulet in fide nihil hæsitans, non enim qui hæsitat æstimare debet, quòd aliquid accipiet à Domino? An hæc sunt vera? si vera hæc sunt, quomodo diffidere mihi potestis cum & arrham habeatis sanguinem sæcum & mortem meam?

*Fiducia non
cessaria in
oratione.
Iacobi 1.
1. Cor. 12.*

1. Cor. 3.

Nemo quidem dicere potest Dominus IESVS nisi in Spiritu sancto, neque sufficientes estis cogitare aliquid ex vobis, quasi ex vobis, sed sufficientia vestra ex me est, artamen omni horà paratus sum, & etiam si filii mihi mediã nocte veneris ad me, surgam, & opitulari tibi: memento verò ejus quod monui, Tu autem

Luca 11.

*Solitudinem
amat oratio.*

tem

Matth. 6. tem cùm oraveris intra in cubiculum tuum, & clauso ostio ora patrem tuum in abscondito, & pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi. Solitudinem itaque ama quantum potes: in eâ enim solitus sum loqui ad cor hominis.

Credo tibi ut supra pag. 7.

*Cass. collat.
10. cap. 5.
Isaia 30.*

HOMO. Immò illi soli, ut audio, purissimis oculis divinitatem tuam speculantur, qui de humilibus ac terrenis operibus, & cogitationibus ascendentes fecedunt in excelsum solitudinis montem. In silentio enim & spe, ut ait Propheta tuus, est fortitudo nostra.

*Eleemosyna
comes ora
tionis.*

CHRISTVS DOMINVS. Neque obliviscere moniti, quod Tobia dedit Angelus meus: Bona, inquit, est oratio cum jejuniis & eleemosyna. Hanc igitur præsta, seu corporalem seu spiritualem, ideoque ad templi fores pauperes excubare adverte; Et, ut Chrysostomus meus suavit, arculam domi habe paratam, in quam oraturus eleemosynam conicias. sic & mortificationem, quæ jejunii nomine continetur, vel ipsa exerce vel proponere.

*Oratio sua-
vis cum
Deo sermo.*

HOMO. Ex his colligo omnes virtutes ad perfectam orationem ordinari: & nihil magis à te postulari. Nône ideo tam severè horarum pensum exigis, usque eò ut mortem etiam, nisi quis præstet, commineris? O quanta charitas tua Deus meus, dum tantopere desideras meum alloquium ex infinita bonitate tuâ! utinam sicut tu delectaris alloquio meo qui sum vermis & cinis, ita ego tuo! utinam saltem miseria meâ me anhelare faceret ad alloquium tuum, & sitire sicut sitit cervus ad fontes aquarum! quàm dulcia inquebat ille faucibus meis eloquia tua super mel ori meo! Certè magna illa multitudo dulcedinis tuæ, scio non gustatur nisi à perseverantibus in oratione; si te unum ibi quærant & desiderant, te omne bonum toto corde.

Psal. 118.

Quem

Quem enim docebis scientiam, & quem intelligere *Isaia 28.*
 facies auditum? ablactatos à lacte, avulsos ab uberi-
 bus. O Beati Angeli & Sancti Dei vos jam gustatis & *Angelorum*
 videris, quàm suavis sit Dominus, vestra omnis oc- *in vocatio.*
 cupatio oratio est & laus Dei semper in ore vestro. Caritate
 quæso pro me exule in patriâ Domino meo Canticum novum: cantate & pro nobis miseris, bene psal-
 lite ei in vociferatione. Ego enim sæpè dum oraturus
 causam meam agere volo, reum eheu! me efficio. Et
 laudare Deum ac Dominum nostrum & vestrum cu- *Isaia 40.*
 pientes sæpè nos miseri offendimus, & ecce pro gratiâ
 referimus indignationem. O ter magne Deus, qui tri-
 bus digitis suspēdis orbem, & portas omnia verbo vir-
 tutis tuæ, respice nunc obsecro te per viscera pietatis
 tuæ meam fragilitatem, quâ fit ut minore tecum quàm
 cum homine reverentiâ loquar. Pudet, pudet etiam ab
 ethnico docēte audire: sic cum Deo loquere quasi ho- *Sene. a.*
 mines audiant, sic cum hominibus quasi Deus te au-
 diat. Quid mirum videri nobis debet si quando à te
 non exaudiamur, qui te audire, & te alloqui vix digna-
 mur? & tamen, ô infinita bonitas! descendis quotidie à *applicatio*
 summo cœlorum, & sistis te inter manus Sacerdotum, *ad Commu-*
 ut præbeas te mihi, & nutrias me, & confortes me, & *nionem.*
 loquaris ad cor meum, & ego miser vermis terræ ad
 tuum, caritate æstuans unicum refugium meum.
 Venis autem ut benignè cominus videas necessitatem
 meam, & audias supplicationem meam; & quæ illa?
 ut mihi des ex hoc momento amare te in æternum; ex
 hoc stare coram te in æternum. Veni igitur, veni, de-
 scende priùsquam moriar, ô vita mea, ut vivam. De-
 scende obsecro in inferiora terræ, id est, in animâ meam,
 & loquere jam ad cor ejus: sed & da mihi, ô speculum
 sine maculâ, cor mundum, in quo te locem, & oculos
 mundos ut te aspiciam, & manus puras ut te cōplectar,
 & aures apertas ut audiâ quid loquaris in me, & adhæ-
 ream tibi, & amē te omnibus diebus vitæ meæ. Amen.

Oratio pro reverentiâ in oratione
habendâ.Humilia-
tio sui.Gratiarū
actio.Contritio-
nis actus.Confiden-
tiæ actus.

Luc. 15.

Applicatio
ad Com-
munionē.Bernard.
serm. 2. de
natali.

Diffidentia

POTENTISSIME Deus, presentem te hic & ubique scio, at-
que infinita esse maiestatis, coram quo tremant universæ po-
testates, & jubilent omnes filij Dei: quantâ ergo me, qui sum pul-
vis & cinis, humilitate par esset apparere in conspectu tuo? & quâ
gratitudine, qui me de nihilo creasti, redemisti in sanguine filij
tui, & innumeris me beneficiis omnibus diebus vitæ meæ fuisti
dignatus? Et tamen, eheu! peccavi super numerum arena maris,
neque sum dignus, qui veniam in conspectum tuum. Verùm quò
ibo à facie tuâ? veniam potius ad te Patrem misericordiarum,
& Deum totius consolationis, & dicam: Pater, jam non sum
dignus vocari filius tuus, sed fac me sicut unum de mercenariis
tuis; facti sumus ut immundus omnes nos, & quasi pannus
menstruata justitiæ nostræ, & cecidimus quasi folium universi,
& iniquitates nostræ quasi ventus abstulerunt nos. Et nunc, Do-
mine Pater noster es, nos verò lutum; sictor noster es tu, & opera
manuum tuarum omnes nos. Ne itaque irascaris, Domine, satis,
& ultrâ ne memineris iniquitatis nostræ. Ecce respice, populus
tuus omnes nos, & dixisti: Petite & accipietis, querite & inve-
nietis, pulsate & aperietur vobis: omnis enim qui petit accipit,
& qui querit invenit, & pulsanti aperietur. Quid autem peto,
nisi te amare, suscipere & amplecti in corde meo, ut convertas
ad me faciem tuam? quid pulso, nisi ut aperias mihi, & iis pro
quibus orare debeo, fontem misericordiæ tuæ? Etsi omnis qui pe-
tit accipit, spero quòd & ego etsi indignissimus servus tuus. Scio
propter innumera peccata mea, in secreto regalis palatii su-
per me latum iudicium mortis; sed venio, Deus meus, ut placare
possim vultum tuum. da mihi, quaeso per sanguinem Filii tui, ut
oratio mea non fiat mihi in peccatum, & ne projicias unquam
me à facie tuâ. Agnosco, Domine Deus meus, me nihil posse
facere absque te, & omnem spem meam in te colloco, omniâq; tibi
committo, ut oratio mea, & omnia mea dirigantur sicut in-
censum in conspectu tuo, & descēdat super me misericordia tua;
quâ

quã pessim illa, quã à me exigis, maximè orationem, ritè perscere, ad gloriam nominis tui, ac tibi, ex quo, & in quo, & per quem sunt omnia, conjunctus esse, ò Deus meus & omnia. Absit ut deinceps te ad colloquium invitantem, & pulsantem ad ostium negligam, præ mundi fallacibus negotiis; inquietus sim & præceps, dum rem omnium gravissimam ago & utilissimam, qui in aliis menses & annos ponere soleo. En venio, ut sincere tibi offeram cor contritum & humiliatum, quod despiciere non soles, certus de promisso tuo, quod petenti tribues, quarenti te offeres, pulsanti aperies, & vincere dabis vitia mea & imperfectiones meas. N. præsertim si jejunio & eleemosynâ conjuncta sit oratio mea. O Domine, qui solus potes facere mundum de immundo conceptum semine, munda cor meum & labia mea, ut exultent cum cant. vero tibi. Et reliquæ cogitationum de hospite tanto, de adventu tuo, de amore tuo diem festum agant tibi, quod in omni æternitate cum sanctis & electis tuis, per tuam gratiam facturum me esse confido. Amen.

Oblatio
sui.

Lob. 14.
Ezech. 16.
Psal. 7.

*Praxis preparationis ad Orationem &
collectionis post eam.*

Primò, pridie tempus, & negotia distribuenda quoad fieri potest; & in primis orationi, & Missæ sacrificio certa hora assignanda mirè ad pacem animi valere, & profectum dicebat B. Ignatius. Hoc enim pacto curæ minuuntur; quas etiam, cum potes, exemplo Moylis cum aliis partire.

Secundò, ante somnum mens piâ lectione, ac deinde cogitatione, & affectu occupanda, imaginando te juxta crucem, aut coram Deo esse, & SS. Trinitate, vel in loco ubi mysterium proximo die meditandum gestum est; quod ad loci compositionem pertinet: hæc enim nihil aliud est quàm se fingere, v. g. vel in solitudine, vel in cælo, vel in inferno; vel coram Christo modò nato, modò crucifixo, prout res postulat; & sic vagam imaginationem ante orationem, & somnum alligare. Neque tantum hæc in meditatione valet, sed etiam in omni oratione vocali. Sic stationes, quidam mente solâ obeunt, & sæpè utilius quàm corpore peregrinantur.

Exod. 18.
Ante somnũ
quid agendũ.

Loci Com
positio quã
sit utilis.

Lectio piã
sit statã.

Nota verò lectionem piã quotidie statam esse debere, si quidem in eâ nobis loquitur Deus. Quid enim aliud est, ait Gregorius, Scriptura sacra nisi quædam epistola omnipo-

Greg. l. 4.
Ep. 40.

rentis Dei ad creaturam suam. Quocirca attentè ac reverentè instituenda est, non præcipitanter, sed quasi auscultando, ut audire possimus quid loquatur Dominus. Idque ut facere dignetur, ante lectionem propositum faciendum exequendæ quæ divina bonitas dignata fuerit inspirare. Post lectionem gratiæ Deo agendæ, ac sententiæ aliquæ in memoriæ thesauro reponendæ ex consilio D. Thomæ Aquinatis. O quantum is ex cresceret, si quotidie ei aliquid adiceretur. Cujus oportunitatem cum tantam Religiosi quotidie in mensâ habeant, felices fuerint si agnoscant bona sua.

*Lectio pia
quomodo
instituenda?*

Nota quòd quando ariditas major est, lectio meditationis vices supplere potest, præsertim si sententiis utilioribus insistamus: aut certè hujusmodi lectionem tunc accipimus, quâ aliquando experti fuimus divinæ gratiæ radium nobis affulsisse.

*Elæmosyna
juvat ora-
tionem.*

Tertiò, utile destinare aliquam eleëmofynam, saltem spiritualem: & mortificationem, ut nulla dies abeat quin hæc linea ducta sit. Postridie manè, & quoties orandum, primò negocia seponere, Deoque committere quòd est eâ verè oratione promovere. Post hæc excita contritionem ante omnem orationem: scimus enim quia peccatores Deus non exaudit. Tertiò finem orationi proponere, qui non est consolationem querere, sed divinæ bonitati honorem exhibere, & virtutem ac sanctitatem acquirere. Huc igitur dirigenda, ut defectus nostros superare possimus, & sic in oratione cum Deo luctari, ut sicut in Patriarchâ Jacob, ita in nobis nervus femoris concupiscentiæ marcescat benedicente Domino. Dirigenda autem oratio ad virtutem maximè necessariam acquirendam, & vitium primarium, seu maximè progressum impediens extirpandum: neque difficile erit ei qui se novit, & mala sua sentit in omni oratione, & meditatione his remedia conquirere.

*Contritio
excitanda.*

*Gen. 32.
Oratio ad
quid diri-
genda.*

Nota autem. Id quod dicitur orationem ad finem certum instituendam etiam in vocali plurimum valere, sic enim pro variis necessitatibus psalmos singulos recitare utile est, & attentionem conciliat. Simile si singulos psalmos pro beneficiis singulis Deo offeramus.

*Præsentia Dei
& Angeli
comendata.*

*Cultus An-
geli Custodis.*

Quartò. Deum atque Angelum præsentem intueri, magnamque excita reverentiam, & veniam cum divinâ maiestate loquendi humillimè postulare, ac fidei, spei, & charitatis actum elice cum trinâ genuflexione, si locus patiat. Nota autem Angeli custodis familiaritatem ac præsentiam, tum in oratione frequentandam, tum in aliis nostris operibus, cum eo consultando, & per eum divinæ maiestati opera nostra offerendo, proximorum,

proximorum animos, quando cum iis agendum est, per cum preparando.

Praxis etiam commoda ad affectum induendum, & collectionem animi induere personam modò rei, modò pauperis. Exterior item situs corporis humilis & devotus non parùm conducit ad fructuosam orationem: præsertim cum in Christo Domino exemplum habeamus, qui positus genibus oravit. Et procidit super faciem suam. Ad quod Augustinus: nescio quomodo cum hi motus corporis fieri, nisi motu animi præcedenti non possint, eisdem rursus exterius visibilibus factis, ille interior invisibilis, qui illos fecit, augeatur.

Luc. 22.

Marc. 14.

Post orationem reverenter ab eâ discedere oportet: examinare defectus admissos, ac de iis veniam flagitare, & pro beneficiis ac donis Dei gratias agere; pia decreta ac proposita iterare, atque horum deinde memoriam per diem renovare, & occasiones exequendi diligenter observare.

Reverenter
ab oratione
discedendū.

Oratio duplex, altera in Meditatione præmittenda, altera ei subjungenda, & in eâ exercitium affectuum, triplex habentur supra cap. 1. pag. 7. Item oratio post orationem longiorem: denique oratio pro executione.

Dignatus es &c. supra pag. 10.

IACULATORIÆ,

quibus orationis factæ pia desideria per diem renoventur, & ad eam anima præparetur.

DEVS, Deus meus, ad te de luce vigilo, sitivit in te anima mea, quàm multipliciter tibi caro mea! Oratio enim fons est animæ sitientis.

Psal. 62.

Adjuva me, & salvus ero, & meditabor in justificationibus tuis semper.

Psal. 118.

In justificationibus tuis meditabor, non obliviscar sermones tuos.

Ibid.

Quomodo dilexi legem tuam Domine! tota die meditatio mea est.

Ibid.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo.

Psal. 140.

Iuravi & statui custodire iudicia iustitiæ tuæ.

Psal. 118.

In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam:

Psal. 39.

Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.

In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi.

Psal. 118.

CAPVT XII.

Exercitium de Lectione Horarum.

PRÆLVDIVM I. Constitue te coram Deo, & curiâ caelesti, eum toto cordis affectu lauante.

I 3

PRÆ-